EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 9.3.2017
COM(2017) 123 final

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

2016. aastal liikmesriikidelt saadud eelarveandmete kvaliteedi kohta

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

2016. aastal liikmesriikidelt saadud eelarveandmete kvaliteedi kohta

SISUKORD

1. TAUST 3

2. 2016. AASTAL VALITSEMISSEKTORI EELARVEPUUDUJÄÄGI JA VÕLA SUURUSE KOHTA ESITATUD ANDMETE PEAMISED JÄRELDUSED 3

2.1. Ajakohasus, usaldusväärsus ja täielikkus 3

2.1.1. Ajakohasus 3

2.1.2. Usaldusväärsus 4

2.1.3. Tabelite ja neile lisatud teabe täielikkus 4

2.1.4. Lisatabel finantsasutuste toetamiseks tehtavate riiklike sekkumiste kohta 6

2.1.5. Küsimustik valitsustevaheliste laenude kohta 6

2.2. Vastavus arvepidamiseeskirjadele ja statistiliste andmete järjepidevus 6

2.2.1. Teabevahetus ja selgitused 6

2.2.2. Dialoogkülastused ja metodoloogilised külastused 7

2.2.3. Eurostati konkreetsed nõuanded 7

2.2.4. Aktuaalsed metodoloogilised küsimused 7

2.2.5. Kooskõla valitsemissektori arvepidamise andmetega 8

2.3. Avaldamine 9

2.3.1. Üldnäitajate ja üksikasjalike aruandetabelite avaldamine 9

2.3.2. Reservatsioonid andmete kvaliteedi suhtes 9

2.3.3. Esitatud andmete muudatused 10

2.3.4. Metaandmete avaldamine (loetelud) 10

3. KOKKUVÕTE 10

1. TAUST

Nõukogu määruse (EÜ) nr 479/2009 (Euroopa Ühenduse asutamislepingule lisatud ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlust käsitleva protokolli kohaldamise kohta)[1] artikli 8 lõikega 3 nähakse ette, et komisjon (Eurostat) esitab korrapäraselt Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruandeid liikmesriikide esitatud tegelike andmete kvaliteedi kohta. Selles iga-aastases aruandes esitatakse üldine hinnang selle kohta, kas andmed on ajakohased, usaldusväärsed, täielikud, arvepidamiseeskirjadega vastavuses ja järjepidevad. Komisjon võttis eelmise aruande (2015. aasta andmete kohta) vastu 23. märtsil 2016[2].

Eurostat hindab korrapäraselt liikmesriikide esitatud tegelike andmete ja ka nende aluseks olevate valitsemissektori arvepidamise andmete kvaliteeti. Neid arvepidamise andmeid koguti esimest korda 2014. aasta oktoobris kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrusega (EL) nr 549/2013 Euroopa Liidus kasutatava Euroopa rahvamajanduse ja regionaalse arvepidamise süsteemi kohta (ESA 2010)[3]. Hindamisel keskendutakse teguritele, mis selgitavad valitsemissektori eelarvepuudujääki/-ülejääki ning valitsemissektori võla muutust. Liikmesriigid saadavad sellekohase teabe Eurostatile kaks korda aastas ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse teadete tabelites, vastustes küsimustikule ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse teadete tabelite kohta, täiendavas tabelis riiklike sekkumiste kohta finantsasutuste toetamiseks ning kahepoolsetes selgitustes. Ühtlasi suhtleb Eurostat liikmesriikidega ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse raames korrapäraselt dialoogkülastusi korraldades.

Käesoleva aruande aluseks on 2016. aastal ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse raames liikmesriikide esitatud andmetega seotud peamised järeldused ja tulemused. Selles keskendutakse uusimatele (2016. aasta oktoobris saadetud) andmetele. Vajaduse korral esitatakse võrdluseks 2016. aasta aprillis saadetud andmed, samuti 2015. aastal saadetud andmed.

2. 2016. AASTAL VALITSEMISSEKTORI EELARVEPUUDUJÄÄGI JA VÕLA SUURUSE KOHTA ESITATUD ANDMETE PEAMISED JÄRELDUSED

2.1. Ajakohasus, usaldusväärsus ja täielikkus

2.1.1. Ajakohasus

Liikmesriigid peavad kaks korda aastas, enne 1. aprilli ja enne 1. oktoobrit, esitama Eurostatile tegelikud ja kavandatud andmed ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse kohta[4]. 2016. aastal ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse raames esitatud aruanded hõlmasid aastaid 2012–2016. 2016. aasta andmed on riigiasutuste kavandatud näitajad, samas kui 2012.–2015. aasta andmed on tegelikud andmed[5]. Kooskõlas määruse (EÜ) nr 479/2009 artikli 8 lõikega 1 hindab Eurostat liikmesriikide esitatud tegelikke andmeid, mitte aga kavandatud andmeid.

Aruannete esitamise tähtaegadest peetakse väga hästi kinni. 2016. aastal esitasid kõik liikmesriigid tegelikud andmed ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse mõlemas teates ametlikuks tähtajaks.

---

1 ELT L 145, 10.6.2009, lk 1.
2 COM(2016) 164 (lõplik).
3 ELT L 174, 26.6.2013, lk 1.
4 Määruse (EÜ) nr 479/2009 artikli 3 lõiked 1 ja 3.
5 Tegelikud andmed võivad olla lõplikud, lõplikult kinnitamata või hinnangulised.

2.1.2. Usaldusväärsus

2016. aasta aprillis ja oktoobris esitatud ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse teadete vahepealsel ajal tehtud korrektsioonid olid peamiselt tingitud lähteandmete, eeskätt jooksevsaldode ja maksuandmete ajakohastamisest ja metodoloogilistest muudatustest, näiteks ümberklassifitseerimised.

2015. aastal tehti suurimad positiivsed korrektsioonid Ungaris (+0,4 protsendipunkti), Bulgaarias, Taanis, Luksemburgis ja Sloveenias (+0,3 protsendipunkti), Slovakkias ja Rootsis (+0,2 protsendipunkti), kahandades seega puudujääki protsendina SKPst. Suurimad negatiivsed korrektsioonid tehti Eestis (–0,3 protsendipunkti), kus ülejääk seetõttu vähenes, aga ka Kreekas (–0,3 protsendipunkti) ja Tšehhi Vabariigis (–0,2 protsendipunkti), kus puudujääk suurenes veelgi. 2015. aasta võla taset korrigeeriti kõige rohkem ülespoole Soomes (+1,1 protsendipunkti), Rootsis (+0,8 protsendipunkti) ja Luksemburgis (+0,3 protsendipunkti), kuid seevastu Rumeenia võla taset korrigeeriti kõige rohkem allapoole (–0,5 protsendipunkti).

SKP korrigeerimisest tulenev nimetaja muutuse mõju on suurem valitsemissektori võla suhtele kui valitsemissektori eelarvepuudujäägi suhtele. SKP korrigeerimine mõjutas mitme liikmesriigi võla suhet SKPsse, näiteks Hispaanias (+0,5 protsendipunkti), Prantsusmaal ja Luksemburgis (+0,4 protsendipunkti), Kreekas (+0,3 protsendipunkti), Küprosel (–1,3 protsendipunkti), Bulgaarias, Tšehhi Vabariigis ja Austrias (igas riigis –0,7 protsendipunkti), Ungaris ja Soomes (–0,6 protsendipunkti) ja eriti märkimisväärselt Iirimaal (–15,1 protsendipunkti[6]). Kõigis liikmesriikides mõjutas SKP korrigeerimine eelarvepuudujäägi suhet vähesel määral, välja arvatud Iirimaal (+0,4 protsendipunkti) ja Bulgaarias (+0,1 protsendipunkti).

2.1.3. Tabelite ja neile lisatud teabe täielikkus

Aruandetabelite täitmine on juriidiline kohustus ja seda on vaja selleks, et Eurostat saaks korralikult kontrollida andmete kvaliteeti. Määruse (EÜ) nr 479/2009 artikli 8 lõikes 2 on sätestatud, et liikmesriigid peavad esitama Eurostatile asjakohase statistilise teabe, mis „*eelkõige tähendab (…)*:

(a) rahvamajanduse arvepidamise andmeid;

(b) loetelusid;

(c) ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse teadete tabeleid;

(d) teadetega seotud lisaküsimustikke ja selgitusi”.

Peamisi ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse teadete tabeleid on neli. Tabel 1 hõlmab valitsemissektori eelarve puudujääki/ülejääki kogusummana ja valitsemissektori allsektorite kaupa, samuti võlataset kogusummana[7] ja finantsinstrumentide kategooriate kaupa. Samuti hõlmab see SKPd kehtivas turuhinnas ja valitsemissektori kulutusi kapitali kogumahutustele põhivarasse ja intressidele. Tabelites 2A–2D on esitatud andmed, mis selgitavad valitsemissektori eelarvepositsiooni (nn jooksevsaldo rahvamajanduse arvepidamise metoodikas) ja valitsemissektori iga allsektori ülejäägi/puudujäägi (nn laenuandmise / -võtmise

[6] http://ec.europa.eu/eurostat/documents/24987/6390465/Irish_GDP_communication.pdf

[7] ELi toimimise lepingule lisatud ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse protokolli kohaselt tähendab valitsemissektori võlg kogu valitsemissektori konsolideeritud koguvõlga, mis on aasta lõpu seisuga maksmata (nominaalväärtuses). Määruse (EÜ) nr 479/2009 kohaselt hõlmab valitsemissektori võlg sularaha ja hoiuseid (AF.2), võlaväärtpabereid (AF.3) ja laenusid (AF.4) ESA 2010 tähenduses.

netoväärtus rahvamajanduse arvepidamise metoodikas) siseriiklike definitsioonide seoseid[8]. Tabelites 3A–3D on esitatud andmed, mis selgitavad valitsemissektori eelarveülejäägi/-puudujäägi ja muude asjakohaste tegurite osa valitsemissektori võlataseme varieerumises ja võla konsolideerimises. Tabel 4 sisaldab peamiselt andmeid kaubanduskrediitide ja -ettemaksete kohta[9]. Ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse tabelid 1 ja 2 hõlmavad aastaid 2012–2016[10] ning ülejäänud tabelid hõlmavad aastaid 2012–2015.

Kõik liikmesriigid esitasid Eurostatile ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse teadete tabelid[11] nii 2016. aasta aprillis kui ka oktoobris esitatud ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse kohastes teadetes. Oktoobri aruandluses täitsid kõik liikmesriigid eelarvepuudujäägi menetluse tabeli 1 ja esitasid tabelis 2 andmeid seose kohta jooksevsaldo ja ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse ülejäägi/puudujäägi näitajate vahel kõigi allsektorite puhul. Ühendkuningriigi jooksevsaldot arvestatakse tekkepõhiselt ning teatati väga vähestest korrektsioonidest, mille eesmärk on muundada jooksevsaldo ESA 2010 standardi kohaselt ülejäägiks/puudujäägiks. Mõned riigid ei teatanud kõiki vormil nõutud üleminekukirjeid (Saksamaa, Austria), teised aga esitasid jääksummad (Itaalia, Madalmaad, Soome ja Rootsi).

Ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse tabelis 3 ei esitanud iga liikmesriik kõiki jaotusi. Näiteks ei esitanud Austria nõutud andmeid aktsiate ja muude omandiväärtpaberite kohta, Saksamaa aga finantstuletisinstrumentide kohta. Samuti ei täitnud Saksamaa ega Austria võla hindamisega seonduvaid korrigeerimisridu.

Valitsemissektori kaubanduskrediitide ja ettemaksete koguseis tuleks esitada ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse tabelis 4. Ligikaudu pooltel liikmesriikidel on aga täielikult hõlmatud kõik valitsuse allsektorid, sh allsektorite üksused. Belgia, Bulgaaria, Saksamaa, Iirimaa, Kreeka, Prantsusmaa, Itaalia, Küpros, Luksemburg, Malta, Madalmaad, Poola ja Ühendkuningriik teatasid, et nende andmed on esialgsed, mis tähendab, et neid võidakse edaspidistes teadetes korrigeerida.

Ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse tabelite täielikkust on võimalik veel parandada. Ülejäänud probleemid ei peaks aga andmete kvaliteedile erilist mõju avaldama.

Kõik liikmesriigid esitasid vastused ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse teadete tabelite küsimustikule[12]. Ehkki möödunud aastatega võrreldes oli vastuste täielikkus ja kvaliteet parem, on siiski vaja teha veel jõupingutusi, kuna osa riike ei esitanud kõiki küsimustikus nõutud üksikasju. See kehtib eelkõige keskvalitsuse nõuete ja võlgade kustutamisega seotud andmete kohta, muude saadavate/makstavate arvete

[8] Määruse (EÜ) nr 479/2009 artikli 3 lõige 2.

[9] Vt nõukogu 22. novembri 1993. aasta protokolli kantud avaldused: https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/gfs/images/e/e7/Statements_9817.en93.pdf

[10] Nõukogu määruses (EÜ) nr 479/2009 nõutakse liikmesriikidelt kavandatavate andmete esitamist sõnaselgelt ainult ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse tabelites 1 ja 2A.

[11] Liikmesriikide esitatud ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse teadete tabelid on kättesaadavad Eurostati veebisaidil. http://ec.europa.eu/eurostat/web/government-finance-statistics/excessive-deficit-procedure/edp-notification-tables.

[12] See küsimustik koosneb 13 osast, kus küsitakse kvantitatiivset ja mõnikord kvalitatiivset teavet mitme valdkonna kohta, näiteks maksud, sotsiaalmaksed ja ELiga seotud tehingud, sõjalise varustuse soetamine, riigigarantiid, võlgade kustutamine, valitsuse tehtud kapitalisüstid avaliku sektori ettevõtetesse, avaliku ja erasektori partnerlus, tehingute ümbersuunamine jne.

liigendamise, riigigarantiide kajastamise (peamiselt kohaliku omavalitsuse allsektori katmise) ja kapitalisüstide kohta.

2.1.4. Lisatabel finantsasutuste toetamiseks tehtavate riiklike sekkumiste kohta

Alates 15. juulist 2009 on Eurostat finantsasutuste toetamiseks tehtavaid riiklikke sekkumisi käsitlevaid andmeid kogunud lisatabelina. 2016. aastal kogutud andmed kajastasid 2007. – 2015. aastat. Liikmesriike, kes ei teatanud valitsuse sekkumistest, oli ainult viis (Eesti, Malta, Poola, Rumeenia ja Slovakkia). Soome (2008) ja Tšehhi Vabariigi (2013–2015) teatatud ainsad sekkumised olid seotud tingimuslike kohustustega. 2015. aastal oli mõju puudujäägile finantsasutuste toetamise tõttu eriti märgatav Kreekas (4,1 % SKPst), Portugalis (1,6 % SKPst) ja Sloveenias (1,4 % SKPst). Eurostat avaldas koos ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluste pressiteatega teate, milles esitati lisateavet täiendava tabeli sisu ja andmete kohta[13].

2.1.5. Küsimustik valitsustevaheliste laenude kohta

Liikmesriigid esitavad andmeid ka kahepoolsete valitsustevaheliste laenude kohta, mida tavaliselt antakse finantsabiprogrammide raames. Need andmed ja lisateave Euroopa Finantsstabiilsuse Fondi (EFSF) kohta esitatakse ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluste pressiteadetes. Aastatel 2012–2015 puudutavad need andmed peamiselt Kreekale, Iirimaale ja Portugalile antud laene.

EL 28 ja euroala koondandmete arvutamisel Maastrichti võlakriteeriumi jaoks tuleb kahepoolsed valitsustevahelised laenud maha arvata, sest neid mõlemaid kajastatakse konsolideeritult.

2.2. Vastavus arvepidamiseeskirjadele ja statistiliste andmete järjepidevus

2.2.1. Teabevahetus ja selgitused

Teatamisaja jooksul (alates aruannete esitamise sügisesest tähtajast 1. oktoobrist kuni andmete avaldamiseni 21. oktoobril 2016) võttis Eurostat ühendust iga liikmesriigi riikliku statistikaametiga, et küsida lisateavet ja selgitusi arvepidamiseeskirjade kohaldamise kohta konkreetsete tehingute puhul. See hõlmas tihedat kirjavahetust Eurostati ja riikide statistikaasutuste vahel. Esimene selgitusnõue saadeti kõikidele liikmesriikidele 6. oktoobriks. Teine selgitusnõue saadeti 25 liikmesriigile, kolmandat korda paluti selgitusi 13 liikmesriigilt ja neljandat korda ühelt liikmesriigilt. Eurostat palus teatavatel liikmesriikidel teha muudatusi ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse teadete tabelitesse, nende aluseks olevatesse valitsemissektori arvepidamise andmete tabelitesse (näiteks valtsemissektori kulude ja tulude aruanded, kvartaalsed aruanded finants- ja mittefinantskontode kohta), aga ka küsimustikku ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse teadete tabelite kohta. Enamikul juhtudel olid 2016. aasta oktoobris lõppenud teavitamisaja jooksul esitatud andmete muudatused seotud tehniliste küsimustega, aruandesiseste ebajärjepidevustega, teadetetabelites või küsimustikes esitatud kohandustega või ebatäpsustega tabelites. Mõned korrektsioonid olid tingitud ka Eurostati metodoloogilistest muudatustest või lähteandmete ajakohastamisest.

[13] Vaata: http://ec.europa.eu/eurostat/documents/1015035/2022710/Background-note-on-gov-interventions-OCT-2016-final.pdf

2.2.2. *Dialoogkülastused ja metodoloogilised külastused*

Määrusega (EÜ) nr 479/2009 on ette nähtud dialoog- ja metodoloogilised külastused. Majandus- ja rahandusküsimuste peadirektoraadi ja Euroopa Keskpanga esindajad osalevad sellistel külastustel regulaarselt vaatlejatena. Dialoogkülastusi liikmesriikidesse tehakse korrapäraselt (vähemalt kord iga kahe aasta tagant), et kontrollida esitatud andmeid, uurida metodoloogilisi küsimusi, arutleda statistiliste allikate ja protsesside üle ning hinnata vastavust arvepidamiseeskirjadele (nt valitsemissektori piiritlemise, kirjendamisaja ning valitsemissektori tehingute ja kohustiste liigituse osas).

Ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse regulaarsete külastuste sagedus on viimastel aastatel suurenenud. Kui Eurostat tõstatab liikmesriigi suhtes konkreetse tähtsa küsimuse, mida ei saa lahendada teisiti kui asjaomaste ametiasutustega kohtumise käigus, korraldatakse liikmesriiki erakorraline tehniline külastus.

2016. aastal tegi Eurostat ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse raames järgmised dialoogkülastused: Belgia (21.–22. jaanuar), Ungari (15.–16. veebruar), Kreeka (17.–19. veebruar ja 22.–24. märts), Saksamaa (25.–26. veebruar), Bulgaaria (29. veebruar –1. märts), Luksemburg (15.–16. märts), Leedu (19.–20. mai), Malta (8.–10. juuni), Taani (19.–20. september), Portugal (9.–11. november) ja Tšehhi Vabariik (22.–23. november). Erakorralisi külastusi tehti kolme riiki: Kreeka (27.–28. juuni), Ungari (22. september) ja Poola (17.–18. november). Eurostat tegi tehnilise külastuse Austriasse 25.–27. jaanuaril ja erikülastuse 26.–28. septembril seoses käimasoleva uurimisega, mis käsitleb valeandmete võimalikku esitamist[14].

Iga dialoogkülastuse lõplikud tulemused, sealhulgas kokkulepitud tegevuspunktid ja ülevaade tõstatatud küsimuste lahendamise seisust, saadetakse majandus- ja rahanduskomiteele ning avaldatakse Eurostati veebisaidil[15]. Nende tegevuspunktide rakendamine on aja jooksul aidanud märkimisväärselt parandada andmete kvaliteeti.

2016. aastal ei teinud Eurostat ühtegi metodoloogilist külastust.

2.2.3. *Eurostati konkreetsed nõuanded*

Liikmesriigid konsulteerivad Eurostatiga regulaarselt mitmesugustes rahvamajanduse arvepidamise küsimustes, mis on seotud juba tehtud või tulevaste tegevustega. Eurostat annab nõu vastavalt avaldatud kehtivatele suunistele[16]. Alates juulist avaldab Eurostat läbipaistvuse huvides kõik nõuandeid sisaldavad kirjad,[17] küsimata selleks esmalt asjaomase liikmesriigi nõusolekut, mis oli senine praktika. 2016. aastal avaldati kokku 19 kirja.

2.2.4. *Aktuaalsed metodoloogilised küsimused*

4. märtsil avaldati valitsemissektori eelarvepuudujääki ja võlga käsitleva käsiraamatu (MGDD) 2016. aasta versioon, mis hõlmab ESA 2010 eeskirjadega

---

[14] Komisjoni 3. mai 2016. aasta otsus C (2016) 2633 (final) uurimise algatamise kohta seoses Austria statistika manipuleerimisega, millele on osutatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EL) nr 1173/2011 eelarvejärelevalve tõhusa rakendamise kohta euroalal.

[15] Vaata: http://ec.europa.eu/eurostat/web/government-finance-statistics/excessive-deficit-procedure/eurostat-edp-visits-to-member-states

[16] Vaata: http://ec.europa.eu/eurostat/web/government-finance-statistics/methodology/guidance-on-accounting-rules

[17] Vaata: http://ec.europa.eu/eurostat/web/government-finance-statistics/methodology/advice-to-member-states

kooskõlla viidud peatükke ja kajastab 2015. aastal metodoloogiliste küsimustega tegelenud töökonna tulemusi.

Eurostat hindas ESA 2010 eeskirjade nõuetekohast rakendamist ja kontrollis metodoloogiliste otsuste kohaldamist, analüüsides andmeid, mille liikmesriigid olid esitanud küsimustikus ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse teadete tabelite kohta, aga ka ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse raames toimunud dialoogkülastuste ajal peetud arutelude kaudu riikide statistikaasutustega.

Eurostat avaldab täiendavaid metodoloogilisi juhenddokumente ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse arvepidamiseeskirjade ja valitsemissektori finantsstatistika kohta, mis täiendavad ESA 2010 üldreegleid. Juhendid antakse välja Eurostati vastutusel pärast liikmesriikide statistikaasutustega konsulteerimist. Selgitused antakse välja Eurostati vastutusel ja nendes selgitatakse arvepidamiseeskirju mõne väga konkreetse küsimusega seoses.

Aastal 2016 avaldas Eurostat kolm selgitust: avaliku ja erasektori partnerluslepingute statistiline kajastamine (4. märts), kriisilahenduse alaste õigusaktide statistiline mõju (31. märts) ja riiklikesse kriisilahendusfondidesse 2015. aastal tehtud maksete statistiline kajastamine (26. september).

Avaliku ja erasektori partnerluslepingute statistilise kajastamise üle toimus ulatuslik arutelu, eriti Junckeri Euroopa investeerimiskava kontekstis. Eurostat tegi omalt poolt suuri jõupingutusi, et selgitada aruannete koostajatele avaliku ja erasektori partnerluslepinguid käsitlevaid eeskirju. Lisaks märtsis esitatud teatele ja avaliku ja erasektori partnerluslepinguid käsitleva peatüki ajakohastamisele MGDDs andis Eurostat koostöös Euroopa Investeerimispangaga 29. septembril välja põhjalikud avaliku ja erasektori partnerluslepinguid käsitlevad suunised (Suunised avaliku ja erasektori partnerluslepingute statistiliseks kajastamiseks[18]).

2016. aastal moodustati kaks töökonda –neist esimene tegeles läbivaatamise poliitikaga (3. märts ja 24.–25. mai) ning teine MGDDga (13.–14. september). Neist viimane keskendus metodoloogilistele küsimustele, mis vajasid täiendavat selgitamist ja/või mille kohta avaldatakse tulevikus suunised või ajakohastatud MGDD peatükid. Samuti korraldati kolm ekspertide kohtumist: kriisilahendusmaksed ja hoiuste tagamise skeem (4. juuli), finantsvõõrandamisstruktuurid (14. november) ja lootusetud laenud (15. november).

2.2.5. Kooskõla valitsemissektori arvepidamise andmetega

Määruses (EÜ) nr 479/2009 sätestatud tähtajad andmete esitamiseks – 1. aprill ja 1. oktoober – on kehtestatud selleks, et tagada kooskõla andmete aluseks olevate valitsemissektori arvepidamise aasta- ja kvartaliandmetega, mis edastatakse Eurostatile mitmes ESA andmeedastustabelis. Eurostat kontrollib süstemaatiliselt ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse teadetes esitatud andmete vastavust nende aluseks olevale valitsemissektori arvepidamisele. Näiteks peavad valitsuse eelarve kogukulu ja -tulu vastama esitatud eelarvepuudujäägi näitajatele.

Ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse andmed olid üldjuhul kooskõlas ESA 2010 kohaselt esitatud valitsemissektori arvepidamise andmetega, kuigi esineb teatavaid kahtlusi finantsvarade ja -kohustuste seisu (bilanss) ning valitsemissektori kvartaalsete finantskontode suhtes (ESA tabel 27). Märkimisväärsed ebakõlad

[18] http://ec.europa.eu/eurostat/documents/1015035/7204121/epec-eurostat-statistical-guide-en.pdf

esinesid Bulgaaria, Küprose, Taani, Saksamaa, Kreeka, Iirimaa, Luksemburgi, Portugali ja Hispaania puhul; väiksemaid erinevusi esines Prantsusmaa ja Ungari puhul.

Kreekas esines 2016. aasta oktoobri aruandlusest alates olulisi erinevusi netofinantstehingute tasandil, mis on sama olukord kui varasemate teadete puhul. Seda arvesse võttes ei avaldanud Eurostat ESA tabelit 27 ja muutis Kreeka kohta euroala ja EL 28 koondandmetes kasutatud arvandmeid. Eurostat teeb probleemi lahendamiseks koostööd Kreeka Panga ja Euroopa Keskpangaga.

Liikmesriikide ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse raames eelarveülejäägi/-puudujäägi, kapitali kogumahutuse kohta põhivarasse ja intressikulu kohta esitatud andmed on täielikult kooskõlas asjaomasel aastal ja kvartaalselt valitsemissektori kulude ja tulude kohta esitatud andmetega (ESA tabelid 2 ja 25). Valitsemissektori võlga käsitlevad aasta- ja kvartaliandmed (ESA tabel 28) olid samuti täielikult kooskõlas kõikide liikmesriikide puhul.

2.3. Avaldamine

2.3.1. Üldnäitajate ja üksikasjalike aruandetabelite avaldamine

Määruse (EÜ) nr 479/2009 artikli 14 lõikes 1 on sätestatud: „Komisjon (Eurostat) esitab tegelikku valitsemissektori eelarve puudujääki ja valitsemissektori võlga käsitlevad andmed ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlust käsitleva protokolli kohaldamiseks kolme nädala jooksul pärast [...] aruannete esitamise tähtpäevi [...]. Andmete esitamiseks avaldatakse need.”

Eurostat avaldas valitsemissektori eelarvepuudujääki ja võlga käsitlevad andmed oma veebisaidil 21. aprillil[19] ja 21. oktoobril[20] koos kõigi aruandetabelitega,[21] mis liikmesriigid olid esitanud. Samuti esitati teade eelarvepositsiooni muutuste näitajate kohta, teade riiklike sekkumiste kohta finantsasutuste toetamiseks ning samuti teade kaubanduskrediidi ja ettemaksetega seotud kohustuste koguseisust. Lisaks avaldati kvartaalse valitsemissektori võla (Maastrichti võla) kohta pressiteade. Avaldamise ajakava on umbes t + 115[22] päeva. Samuti avaldati pressiteade valitsemissektori kvartaalse eelarvepuudujäägi kohta.

Määruse (EÜ) nr 479/2009 kohaselt peavad liikmesriigid avaldama tegelikud andmed valitsemissektori eelarvepuudujäägi ja võla kohta. Kõik liikmesriigid avaldavad eelarvepuudujäägi ja võla andmed riiklikul tasandil. Enamik liikmesriike on Eurostatile teatanud, et nad avaldavad kõik ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse tabelid. Viis liikmesriiki (Bulgaaria, Itaalia, Luksemburg, Poola ja Slovakkia) avaldavad ainult teatavad aruandetabelid. Üks liikmesriik (Prantsusmaa) ei avalda ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse tabeleid riiklikul tasandil üldse.

2.3.2. Reservatsioonid andmete kvaliteedi suhtes

Oktoober 2016

[19] Vaata: http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/7235991/2-21042016-AP-EN.pdf

[20] Vaata: http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/7704449/2-21102016-AP-EN.pdf

[21] Vaata: http://ec.europa.eu/eurostat/web/government-finance-statistics/excessive-deficit-procedure/edp-notification-tables

[22] „t” tähistab kvartalit, mille kohta andmed viimati esitati.

Küpros: Eurostat esitas reservatsiooni nende andmete kvaliteedi suhtes, mille Küpros edastas seoses tehniliste küsimustega, näiteks ELi rahavoogude kajastamine, keskvalitsuse jooksevsaldo alus, lähteandmete mittetäielik kasutamise tekkepõhises aruandluses ja statistilise erinevuse kajastamise puudumine ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse tabelitest.

Prantsusmaa suhtes esitatud reservatsiooni võttis Eurostat tagasi, kuid säilitas 2016. aasta aprilli ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse pressiteates esitatud reservatsioonid Belgia ja Ungari suhtes (Ungari suhtes esitatud reservatsiooni muudeti 2016. aasta oktoobris, et hõlmata Ungari Keskpanga tehingute võimalik ümbersuunamine).

Aprill 2016

Belgia: Eurostat esitas reservatsiooni nende andmete kvaliteedi suhtes, mille Belgia edastas haiglate sektoriliigituse kohta.

Prantsusmaa: Eurostat esitas reservatsiooni nende andmete kvaliteedi suhtes, mille Prantsusmaa edastas hoiuste tagamise ja kriisilahendusfondide sektoriliigituse kohta ja selle kohta, mil viisil kajastatakse kohaliku omavalitsuse keeruliste võlainstrumentide restruktureerimisega seonduvaid arvelduskulusid.

Ungari: Eurostat esitas reservatsiooni nende andmete kvaliteedi suhtes, mille Ungari edastas Eximbanki sektoriliigituse kohta.

Austria suhtes esitatud reservatsiooni võttis Eurostat 21. oktoobril 2015 tagasi.

2.3.3. Esitatud andmete muudatused

Eurostat ei ole parandanud andmeid, mille liikmesriigid esitasid 2016. aasta aprillis või oktoobris avaldatud ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse teadetes.

2.3.4. Metaandmete avaldamine (loetelud[23])

Määrusega (EÜ) nr 479/2009 on ette nähtud, et ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse loetelud kuuluvad nende statistiliste andmete hulka, mida liikmesriigid peavad esitama. Peale selle on määruses sätestatud, et liikmesriigid peavad ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse loetelud tegema kättesaadavaks üldsusele.

Eurostat on muutnud ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse loetelude vormingut, tehes struktuurilisi muudatusi ja nõudes üksikasjalikumat teavet. ESA 2010-ga vastavusse viidud uue loetelude vormi suhtes on jõutud kokkuleppele ning 2016. aasta lõpuks oli Eurostat jõudnud avaldada üle kahe kolmandiku liikmesriikide läbivaadatud loeteludest.

3. KOKKUVÕTE

Eurostat tunnistab, et esitatud andmete järjepidevus ja täielikkus on pidevalt paranenud. Sellele vaatamata tuleks eelarveandmete kvaliteeti veelgi parandada. 2016. aastal intensiivistas Eurostat kahepoolsete selgituste kasutamist ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse kohaste teadete hindamisel. Samuti tehti liikmesriikidega rohkem koostööd ja konsulteeriti nendega teadete esitamise vahelisel ajal. Dialoogkülastused on viimastel aastatel muutunud sagedasemaks.

[23] Loetelud meetoditest, menetlustest ja allikatest, mida kasutatakse tegelikku puudujääki ja võlga käsitlevate andmete kogumiseks ning nende aluseks olevaks valitsemissektori arvepidamiseks.

Kõigi Eurostati metodoloogilisi nõuandeid sisaldavate kirjade avaldamine on parandanud teadmiste vahetamist ja läbipaistvust.

Mõnes liikmesriigis esineb endiselt teatavaid probleeme kvartaalsete finantskontode andmete järjepidevusega, eriti Kreekas.

2016. aastal esitas Eurostat liikmesriikide edastatud andmete kvaliteedi suhtes neli reservatsiooni. Need olid seotud andmetega, mille Belgia, Prantsusmaa ja Ungari esitasid aprillis avaldatud ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse teates ning mille Küpros esitas oktoobris avaldatud ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse teates. Eurostat võttis Austria (aprill 2016) ja Prantsusmaa (oktoober 2016) suhtes esitatud reservatsiooni tagasi , kuid jättis Belgia ja Ungari suhtes esitatud reservatsioonid (oktoober 2016) alles.

Varasemate eelarvepuudujääki ja võlga käsitlevate andmete korrektsioonid olid peamiselt tingitud lähteandmete ajakohastamisest, üksuste ümberklassifitseerimisest ja metodoloogilistest nõuannetest.

Üldiselt leiab Eurostat, et eelarveandmete kvaliteet paranes ka 2016. aastal. Liikmesriigid esitasid kõrgema kvaliteediga ja täielikumaid andmeid nii ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse teadete tabelites kui ka muudes asjakohastes statistikat käsitlevates vastustes.